اخبار کوتاه

ساعت کاری بانک‌ها تغییر کرد

شورای هماهنگی بانک‌ها پیرو بخشنامه سازمان اداری و استخدامی کشور به منظور مدیریت بهینه مصرف انرژی و حفظ پایداری شبکه سراسری برق و گاز، ساعت کاری بانک‌ها تا پایان بهمن ماه را اعلام کرد.

به گزارش پیام آشنا، با توجه به بخشنامه سازمان اداری و استخدامی کشور به منظور مدیریت بهینه مصرف انرژی و حفظ پایداری شبکه سراسری برق و گاز کشور و با هدف تأمین آسایش آحاد مردم و عدم وقفه در خدمت‌رسانی، ساعات کاری بانک‌ها تا پایان بهمن امسال در تمام کشور به شرح زیر تغییر می‌کند.

- ستاد بانک‌ها در تهران از شنبه تا چهارشنبه ۷ الی ۱۴ بر قرار است.
- شعب بانک‌ها در کل کشور از شنبه تا چهارشنبه ۷ الی ۱۴ برای کارکنان و ۷:۳۰ تا ۱۲:۳۰ برای مشتریان فعال هستند
شعب بانک‌ها در کل کشور در روزهای پنجشنبه ۷ الی ۱۳ برای کارکنان و ۷:۳۰ الی ۱۲:۳۰ برای مشتریان دایر است.

مبادله یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار در بازار یکپارچه ارز

بازار یکپارچه ارز توافقی در حالی از ۲۴ آذرماه کار خود را از آغاز کرده است که براساس آمارهای بانک مرکزی تاکنون یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار توسط عرضه کنندگان و به ارزهای مختلف در این بازار عرضه و معامله صورت گرفته است.

به گزارش پیام آشنا، بانک مرکزی دیروز در سومین اطلاعیه خود درباره بازار یکپارچه ارز با اعلام این آمار آورده است این آمار تا پنجشنبه گذشته است و میزان معاملات نشان دهنده رشد معنادار نسبت به میانگین معاملات هفت‌های گذشته از ابتدای سال تاکنون بوده است، به گونه‌ای که میزان معاملات انجام شده در بازار مذکور در هفته گذشته نسبت به میانگین هفتگی از ابتدای سال تاکنون، رشد قابل توجهی بالغ بر ۴۸ درصد داشته است.

در ادامه این اطلاعیه گفته شده است این حجم از عرضه و معاملات در بازار ارز تجاری موجب افزایش تأمین ارز مورد نیاز وارداتی کشور شده است به گونه‌ای که تخصیص‌های معتبر تأمین شده از میانگین سال‌های گذشته بسیار کمتر شده است.

بانک مرکزی در این اطلاعیه یادآور شده است که برنامه ریزی این بانک در راستای توسعه بازار ارز تجاری کشور، رشد مستمر افزایش میزان عرضه و تأمین ارز مورد نیاز واردات کشور تا پایان سال است.

با سازوکارهای طراحی شده، توسلات نرخ ارز در این بازار از ۹ درصد در روز نخست توسعه یکپارچه‌سازی بازار ارز تجاری، به تدریج کاهش یافته و در روزهای اخیر به کمتر از ۰.۲ درصد رسیده است.

همچنین برنامه‌ریزی شده است نیازهای ارزی به‌صورت لسکانس و در چارچوب مصارف ارزی خدماتی از طریق سامانه ارز خدماتی مرکز مبادله ارز و طلای ایران با نرخ ارز بازار ارز تجاری تأمین شود و با نزدیک شدن به پایان سال شمسی و تعطیلات سال نو، عرضه ارز به منظور گردشگری افزایش می‌یابد.

مجددا تأکید می‌شود نرخ‌های اعلامی در شبکه‌های اجتماعی و یا سایر مجاری غیررسمی، مبنایی در تأمین ارز تجاری و خدماتی کشور نبوده و این نرخ‌ها بیش از آن که مبنای تجارت کشور باشند، مبنای سوداگری و سفته‌بازی بوده و از این نظر واجد ریسک‌های بزرگ توسلی هستند و از این رو شکننده و غیرقابل اعتماد به حساب می آیند و سیاست اصولی بانک مرکزی همچنان ادامه سیاست تثبیت اقتصادی است.

رعایت ۲ پیش شرط برای توسعه معاملات آنلاین طلا

در نشست بررسی پیشنویس ضوابط خاص رسته شغلی معاملات آنلاین طلای آب شده و مصنوعات طلا و جواهر عنوان شد که به منظور توسعه این بازار باید دو شرط خرید امن و هم فضای مناسب برای رشد و توسعه کسب و کارهای فروش آنلاین ایجاد شود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مرکز توسعه تجارت الکترونیکی (مرکز تنتا) علیرضا جاویدنیا، مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی، پایش و مطالعات راهبردی مرکز توسعه تجارت الکترونیکی - در نشست بررسی پیشنویس ضوابط خاص رسته شغلی معاملات آنلاین طلای آب شده و مصنوعات طلا و جواهر؛ که به میزبانی اتاق اصناف ایران برگزار شد، تصریح کرد: توسعه معاملات آنلاین طلا یکی از بازارهای جدید تجارت الکترونیکی در کشور است و ضروری است ضوابط مرتبط با این نوع معاملات به صورت شفاف و منظم تدوین شود.

وی در ادامه، افزود: به منظور توسعه این بازار باید هم شرایط خرید امن برای مردم فراهم شود و هم فضای مناسبی برای رشد و توسعه کسب و کارهای فروش آنلاین در چارچوب دستورالعمل ایجاد شود.

لازم به ذکر است در این نشست، کسب و کارها نظرات و پیشنهادهای خود را برای اصلاح دستورالعمل پیشنهادی بیان کردند و مصوب شد که پیش‌نویس ضوابط در طول هفته آینده مورد بازنگری قرار گیرد و نتایج به مراجع مرتبط ارسال شود.

قطر کشورهای اروپایی را به قطع گاز تهدید کرد

دولت قطر تهدید کرده در صورتی که بر اساس قوانین جدید الایندگی در اروپا، جریمه شود، دیگر به کشورهای اروپایی گاز صادر نمی‌کند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از فایننشیال تایمز، سعد الکعبی، وزیر انرژی قطر، اتحادیه اروپا را تهدید کرد در صورتی که به بهانه اعمال قوانین زیست محیطی جدید، قطر را جریمه کنند، این کشور صادرات گاز طبیعی مایع شده به اروپا را متوقف می‌کند.

بر اساس قانونی که قرار است به زودی از سوی اتحادیه اروپا اجرایی شود، شرکت‌هایی که الزامات الایندگی، حقوق بشری یا اشتغال تعیین شده از سوی این اتحادیه را رعایت نکنند، جریمه خواهند شد.

بر اساس قانون تدوین شده، کشورهای اروپایی حتی می‌توانند شرکت‌های ناقض قوانین الایندگی جدیدی را تا ۵ درصد درآمد سالانه آنها جریمه کنند.

الکعبی گفت: اگر قرار باشد از طریق صادرات به اروپا، قطر ۵ درصد از درآمد سالانه خود را از دست بدهد، خب ما به اروپا نمی‌رویم و این تهدید اصلا بلوف نیست.

وی تأکید کرد: ۵ درصد درآمد سالانه شرکت قطر انرژی در واقع ۵ درصد درآمد کل کشور قطر است. این پول مردم است و ما نمی‌توانیم اجازه چنین ضرری را بدهیم. البته هیچکس هم از دست دادن چنین پولی را قبول نخواهد کرد.

نماینده مجلس دوازدهم در گفت و گو با پیام آشنا مطرح کرد

شفافیت و نظارت، راهی برای عدالت در بازار اجاره

محبوبه بیدکی - نماینده مردم در مجلس دوازدهم تاکید کرد اجرای قوانین موجر و مستاجر در کشور ما با مشکلاتی روبرو است که به ضعف در نظارت و اجرای آن‌ها بازمی گردد با اجرا نظارت مناسب، قوانین منطبق با نیازهای جامعه و بازار می‌توان از افزایش ناگهانی اجاره بها و نارضایتی مستاجران پیشگیری کرد.

فضل الله رنجبر نماینده مجلس شورای اسلامی پیرامون افزایش تورم اجاره بها یا تورم عمومی در بازار مسکن، گفت: عدم تعادل بین تولید و تقاضا منجر به افزایش اجاره بها در بازار مسکن می‌شود و این افزایش تورم در اجاره بها تاثیر مستقیمی بر بازار مسکن دارد که نیازمند راهکارهایی برای تعادل افزایش تقاضا و تولید در این حوزه است.

نماینده مردم کرمانشاه در مجلس دوازدهم با بیان اینکه برای کنترل نرخ اجاره بها و مسکن باید چند اقدام مهم صورت گیرد تاکید کرد: برای کنترل نرخ اجاره بها و مسکن انجام چند اقدام اساسی ضروری است نخست اینکه تسهیلات کافی از جمله تسهیلات بانکی و دیگر منابع برای مردم فراهم شود، در غیر اینصورت افزایش تعداد متقاضیان منجر به بروز مشکلات در زمینه اجاره بها و مسکن می‌شود و مالکان بدون برنامه می‌توانند قیمت اجاره بها را افزایش دهند.

عضو کمیسیون اجتماعی با بیان اینکه رکود در خرید و فروش ملک منجر به افزایش قیمت‌ها به ویژه در بخش اجاره بها شده است افزود:

اجارنشینی مسئله‌ای جهانی است و تنها محدود به کشور ما نیست. در برخی از کشورها قوانینی در حوزه مسکن وجود دارند که همه ملزم به رعایت آنها هستند. به عنوان مثال، اگر افزایش اجاره بها ۲۰ درصد تعیین شود، افزایش قیمت اجاره بها نیز نباید بر اساس همان ۲۰ درصد باشد.

وی در ادامه با بیان اینکه دولت و نهادهای مربوطه باید نظارت بیشتری بر بازار اجاره داشته باشند تا حقوق مستاجران حفظ شود، یادآور شد: در واقع باید اقداماتی برای ارتقاء شفافیت در معاملات اجاره بها؛ از جمله ارائه قراردادهای مستند و رسمی به مستاجران و اطلاع رسانی صحیح در مورد حقوق و تعهدات طرفین صورت گیرد.

عضو کمیسیون اجتماعی با تاکید بر توجه به نیازهای مسکن و اجاره بها که دارای اهمیت بسیاری است، افزود: این حوزه باید توسط دولت، نهادهای مربوطه و سایر نهادهای ذی ربط پیگیری شده تا بهبود وضعیت اجاره بها و ایجاد تعادلی منصفانه بین حقوق مستأجر و موجر امکان پذیر شود و پیشگیری های لازم از از سوءاستفاده‌های احتمالی صورت گیرد.

نماینده مردم در مجلس دوازدهم با تاکید بر اینکه نمی‌شود، گفت: در واقع دلیل عدم اجرای قانون موجر و مستاجر ضعف در قانون یا اجرای ضعیف آن می‌باشد چرا که در بسیاری از کشورها موجر به راحتی نمی‌تواند مستاجر خود را با افزایش اجاره بها و یا مسائل دیگر وادار به جابجایی کند.

وی در ادامه با بیان این که دولت باید با تسهیلگری برای مردم زمینه خانه‌دار شدن آنان را فراهم کند، گفت: طرح‌هایی مانند مسکن ملی و مسکن مهر به مردم بخصوص خانه اولی‌ها کمک می کند تا به خانه‌های مناسب دست پیدا کنند، اما نقص‌ها در نظارت و اجرا نیز باعث نارضایتی مردم جامعه می شود، نهادهای مسئول نیز باید با نظارت و اجرای طرح‌های مسکن مشکلات موجود را رفع کنند تا افراد بتوانند از این طرح‌ها بهره مند شوند.

وی با بیان اینکه یکی از مشکلات دیگر نبود قانون و یا عدم اجرای آن در بخش بازار مسکن و اجاره بها است، تاکید کرد: در واقع موجران نباید به راحتی برای مسکن خود قیمت گذاری کنند و یک سقفی هماهنگ با تورم در نظر بگیرند، به عنوان مثال اگر فردی به مدت ۵ سال یک منزل مسکونی را اجاره کرد با قرار دادن قانون سالیانه افزایش اجاره بها و با توجه به تورم که توسط بانک مرکزی اعلام می‌شود قیمت اجاره را افزایش دهد.

رنجبر در پایان خاطرنشان کرد: مطمئناً نظارت و اجرای دقیق بر قوانین نقش بسیار مهمی در پیشگیری از مشکلات اجتماعی و ایجاد تعادل در بازار اجاره بها دارد برای حفظ حقوق و تعادل بین مستاجران و موجران باید دولت و نهادهای مربوطه به صورت فعال و مستمر نظارت و پیگیری کنند تا از رعایت قوانین و حقوق طرفین اطمینان لازم حاصل شود. این تدابیر به ایجاد یک بازار فعال، عادلانه و پایدار در حوزه اجاره مسکن کمک خواهد کرد و از بروز مشکلات و اختلافات جلوگیری می کند.

mojgan.bidaki88@gmail.com

مدیر کل صمت البرز خبر داد

دریافت مجوز اولیه ساخت نیروگاه خورشیدی توسط ۲۵ شرکت در البرز

مدیر کل صنعت و معدن و تجارت البرز اعلام کرد: ۲۵ شرکت تولیدی و صنعتی این استان از شرکت توزیع نیروی برق البرز مجوز اولیه ساخت و راه‌اندازی نیروگاه های خورشیدی دریافت کردند.

به گزارش پیام آشنا، محمد انصاری در حاشیه بازدید از تعدادی از واحدهای تولیدی و صنعتی البرز افزود: تجهیز صنایع به برق خورشیدی شروع خوبی برای پایان دادن به نابرابری انرژی در استان و کشور است.

وی با اشاره به اقدامات اداره کل صمت البرز برای معرفی شرکت های متقاضی سوخت جایگزین گفت: با توجه به ناکیفیت استاندارد البرز و دستگاه های نظارتی استان، روند تخصیص سوخت جایگزین برای صنایع در حال تسهیل است.

مدیر کل صمت البرز تصریح کرد: ارزش افزوده حاصل از صنعت، نیازمند پایداری در روند تولید است و برای تحقق این امر باید نارابری انرژی و منابع انسانی موجود در واحدهای صنعتی را به حداقل برسانیم.

وی تصریح کرد: گروه صنعتی زر برای اجرای طرح بزرگ احداث نیروگاه برق خورشیدی وارد عمل شده که حرکت ارزشمندی است.

رئیس سازمان امور اراضی کشور:

زمین کشاورزی طرح‌های تجدیدپذیر حداکثر یک ماه تحویل می‌شود

رئیس سازمان امور اراضی کشور گفت: واگذاری زمین های کشاورزی به طرح های انرژی تجدیدپذیر به سرمایه‌گذاران حداکثر یک ماهه تحویل داده می شود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، رضا فلاطونی درباره واگذاری زمین برای انرژی های نو و تجدیدپذیر، افزود: در بحث نانرژی انرژی کشور، یکی از بحث های مهم تولید برق است برای این طرح ها وجود دارد. فلاطونی گفت: همچنین در بحث استعلامات مربوطه رئیس سازمان امور اراضی کشور گفت: در حال حاضر کشور در بحث تامین انرژی های تجدیدپذیر در دو بخش خورشیدی و بادی ظرفیت نسبی دارد.

وی تصریح کرد: در حوزه تامین زمین و صدور مجوز تغییر کاربری اراضی که قابلیت کشت و کار نداشته باشد، برای ایجاد و احداث نیروگاه های تجدیدپذیر تسهیلات ویژه ای را دیده ایم که از جمله خارج از پنجره مدیریت واحد زمین امکان واگذاری زمین برای این طرح ها وجود دارد. فلاطونی گفت: همچنین در بحث استعلامات مربوطه برای واگذاری زمین به سرمایه گذاران تعداد استعلامات را کاهش داده ایم، یعنی در حد ۲ تا سه استعلام ضروری لازم است و بقیه را حذف کرده ایم.

رئیس سازمان امور اراضی کشور گفت طی فرایندی که تعریف کرده ایم در مدت زمان حداکثر یک ماهه امکان واگذاری زمین برای سرمایه گذاران در حوزه انرژی های تجدیدپذیر فراهم شده است.

وی افزوده کرد: جامعیتی برای انرژی های تجدیدپذیر را «سانبا» (سازمان انرژی های تجدید پذیر و بهره وری برق ایران) وابسته به وزارت نیرو اعلام می کند.

فلاطونی گفت: سانبا به‌تازگی یک‌هزار نقطه و مختصات جغرافیایی را به ما اعلام کرده که امکان اتصال شبکه برق و همچنین تولید انرژی های تجدیدپذیر در آنها وجود دارد.

وی با بیان اینکه اجرای این طرح در سال ۱۳۹۰ کلید خورد و تاکنون ادامه پیدا کرده است، افزود: تاکنون ۱۷ هزار هکتار زمین برای انرژی های تجدید پذیر واگذار شده است.

حذف چهار صفر کارساز نیست، حداقل باید شش صفر حذف کنیم

رئیس اسبق بانک مرکزی گفت: طراحی چهار صفر از پول ملی اظهار کرد: حذف صفر از پول ملی یا همان اصلاح پولی زمانی اتفاق می‌افتد که یک کشور چند سال پی‌درپی تورم‌های بالا را تجربه کند و ارزش پول ملی آن کم شود و در نهایت هم پول ملی آن کشور به نسبت کشورهایی که با آن‌ها خریدوفروش و مراوده دارد نامتناسب و نامعقول شود.

وی که در یک برنامه رادیویی صحبت می‌کرد، افزود: اگر دولت تصمیم بگیرد اسکناس درشت چاپ نکند ارزش اسکناس‌های موجود بیشتر کاهش پیدا می‌کند؛ بنطوری که ممکن است حتی به‌اندازه هزینه چاپ آن هم نشود.

رئیس اسبق بانک مرکزی گفت: کشورهایی که شرایط لازم را دارند هر چند سال یکبار تعدادی از صفرهای پول ملی خود را حذف می‌کنند که البته ما هم در زمان ریاست‌جمهوری دکتر احمدی‌نژاد، پیشنهاد حذف چهار صفر را دادیم که در آن زمان پیشنهاد معقول و خوبی بود؛ اما در نهایت امر، بحث قانونی آن به تعمر نرسید.

مظاهری مطرح‌شدن مجدد بحث حذف چهار صفر از پول ملی را از دو جنبه مورد بررسی قرار داد و اظهار کرد: اکنون حذف چهار صفر یا تورم‌های بالایی که وجود دارد کارساز نیست و اگر دولت بخواهد کار معنادار و مفیدی انجام دهد حداقل باید شش صفر را حذف کند.

وی خاطرنشان کرد: بحث حذف صفر از پول ملی الزاماً به معنای تغییر اسم پول ملی نیست و ضرورتی ندارد؛ اما از آنجایی که کلمه ریال در فرهنگ مردم ایران جا نیفتاده و کسی از این کلمه استفاده نمی‌کند می‌توان در جهت همراهی دولت و حکومت با مردم از کلمه مورد قبول خود مردم برای پول ملی استفاده کرد.

این کارشناس اقتصادی در بخش دیگر اظهارات خود به مشکلات عدیده نظام پولی و بانکی و اقتصادی کشورمان اشاره کرد و گفت: نانرژی، تسهیلات تکلیفی، زیان دهی بانک‌ها، تورم و کسری بودجه از مسائل جدی مملکت ما هستند که باید به آن‌ها رسیدگی شود؛ لذا اگر دولت و مجلس قصد بکارگیری ظرفیت کارشناسی خود و ظرفیت جامعه و انجام اقدامات اصلاحی را دارند باید گفت که حذف صفر از پول ملی اقدام اصلح و اولویت‌دار کشور نیست که برای آن وقت و انرژی صرف کنند.

مظاهری با تأکید بر اینکه دولت و مجلس در شرایط کنونی باید نیروهای کارشناس خود را برای حل مشکلات مهم اقتصادی کشور به کار بگیرند، اظهار کرد: اولویت امروز، اصلاح نظام پولی و بانکی است و اگر نیروی کارشناسی وجود دارد و قرار است دولت از ظرفیت مردمی کمک بگیرد بهتر است اینجا برای حل مشکلات اساسی کشور اقدام شود.

تورم، دلیل اعطای معافیت‌های مالیاتی به کارکنان و مشاغل خرد

سخنگوی کمیسیون تلفیق بودجه مجلس شورای اسلامی به تشریح اصلاحات مالیاتی در نظر گرفته شده در بودجه ۱۴۰۴ برای کارکنان، مشاغل خرد و سخنگوی کمیسیون تلفیق پرداخت.

به گزارش پیام آشنا، رحیم زارع، نماینده مردم آباده، بوئانات و خرمبید، عضو کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات و سخنگوی کمیسیون تلفیق بودجه مجلس شورای اسلامی درباره افزایش معافیت مالیاتی برای کارکنان و مشاغل خرد و تولید کنندگان در بودجه ۱۴۰۴ گفت: این اصلاحات را در راستای کاهش فشار مالیاتی بر اقشار ضعیف جامعه است. در سال جاری، معافیت مالیاتی برای کارکنان از ۱۲ میلیون تومان به ۲۴ میلیون تومان افزایش یافته است. این تصمیم به دلیل افزایش نرخ تورم و هزینه‌های زندگی و همچنین افزایش حقوق کارکنان اتخاذ شده است. با این افزایش، هدف اصلی این است که به کارکنان و مشاغل خرد کمک کنیم تا فشار مالیاتی کمتری را تحمل کنند.

این عضو کمیسیون برنامه بودجه و محاسبات مجلس در ادامه توضیح داد: این اصلاحات به‌ویژه برای گروه‌های کم‌درآمد جامعه که بیشتر در معرض تورم و مشکلات اقتصادی قرار دارند، مفید است. افزایش معافیت مالیاتی نه تنها برای کارکنان دولتی بلکه برای کسانی که در مشاغل خرد و کوچک مشغول به کار هستند نیز در نظر گرفته شده است. این گروه‌ها معمولاً به دلیل درآمد کم، تحت فشار زیادی قرار دارند. بنابراین، این معافیت‌ها به آن‌ها کمک می‌کند تا از فشار مالیاتی کاسته شود.

زارع در ادامه به دلیل افزایش معافیت‌ها اشاره کرده و بیان کرد: هدف از این اصلاحات، ایجاد عدالت مالیاتی و کاهش نابرابری‌ها در پرداخت مالیات است. یکی از دلایل اصلی افزایش معافیت‌ها، همزمانی آن با نرخ تورم و افزایش هزینه‌های زندگی است. با توجه به افزایش حقوق ۲۰ درصدی، این افزایش معافیت مالیاتی می‌تواند تا حدودی شرایط بهتری را برای کارکنان فراهم کند. از سوی دیگر، این تغییرات به‌ویژه در شرایط اقتصادی فعلی می‌تواند فشار مالیاتی را از روی اقشار ضعیف بردارد.

زارع به فرار مالیاتی نیز اشاره کرد و گفت: این مشکل به‌ویژه در میان افراد و شرکت‌های بزرگ بیشتر است. فرار مالیاتی در ایران یکی از مشکلات عمده است که باعث می‌شود بخش زیادی از درآمدهای مالیاتی از دست برود. این مسئله به‌ویژه در مورد شرکت‌های بزرگ و افراد پردرآمد بیشتر مشاهده می‌شود. به همین دلیل، شناسایی این فرارهای مالیاتی و اعمال سیاست‌های مؤثر برای مقابله با آن‌ها بسیار ضروری است. اگر این مشکلات رفع شود، فشار کمتری به اقشار ضعیف وارد خواهد آمد.

عضو کمیسیون برنامه بودجه و محاسبات مجلس در نهایت بر لزوم شفاف‌سازی بیشتر در نظام مالیاتی تاکید کرد و توضیح داد: استفاده از سامانه‌های الکترونیکی می‌تواند به شفافیت بیشتر کمک کند. برای مقابله با فرار مالیاتی، باید به سمت سامانه‌های الکترونیکی و هوشمند حرکت کنیم. این سامانه‌ها می‌توانند نظارت دقیق‌تری بر فعالیت‌های اقتصادی و درآمدهای افراد داشته باشند و از این طریق فرار مالیاتی را کاهش دهند. همچنین، این کار می‌تواند به افزایش اعتماد عمومی به سیستم مالیاتی و دولت کمک کند.

زارع در پایان صحبت‌های خود تاکید کرد: اصلاحات مالیاتی اخیر کلی مهم در جهت بهبود وضعیت معیشتی اقشار ضعیف و شفاف‌سازی اقتصادی است و امیدوار است که این اقدامات به کاهش مشکلات اقتصادی کشور کمک کند. در مجموع، این اصلاحات به دنبال کاهش فشار مالیاتی بر کارکنان و مشاغل خرد است و هدف اصلی آن ایجاد عدالت مالیاتی و کاهش فرار مالیاتی است. امیدواریم که این اقدامات در آینده بتواند به بهبود شرایط اقتصادی و اجتماعی کشور کمک کند.

یادداشت

واکاوی میل کسب‌وکارهای نوپا به انحصارطلبی

کسب‌وکارهای نوپا به شرکت یا کسب‌وکاری گفته می‌شود که معمولا به‌نوآرکی و در نتیجه کارآفرینی یک یا چند فرد ایجاد شده است. چنین مجموعه‌هایی معمولا رشد سریعی دارند و در جهت تولید راه‌حلی نوآورانه و دوام‌پذیر برای رفع یک نیاز در بازار شکل می‌گیرند.

کسب‌وکارهای نوپا توسط یک یا چند کارآفرین و برای جست‌وجو، توسعه و اعتبارسنجی یک مدل تجاری مقیاس‌پذیر (قابل اندازه‌گیری و بررسی) یا می‌گیرند این کسب‌وکارها معمولا مبتنی بر ایده‌های ریسک‌پذیری هستند که مدل کسب‌وکار آشکاری ندارند و بازار هدفشان نیز فرضی است. شرکت‌های نوپا می‌توانند در هر زمینه‌ای ایجاد شوند و با ایده‌پردازی، در آن حوزه متفاوت کار کنند. بر همین اساس، این مجموعه‌ها معمولا به‌دنبال جذب سرمایه برای رشد سریع‌تر در مدت زمانی کوتاه هستند. از ویژگی‌های کسب‌وکارهای نوپا می‌توان به ارائه نوآوری جدید، برخورداری از عدم‌قطعیت، امکان توسعه‌پذیری و مقیاس‌پذیری کسب‌وکار، آسیب‌پذیری نسبت به رقبای کهن‌تر و اعتبار کم در ابتدای راه توسعه اشاره کرد.

با گسترش روزافزون انواع نوآوری‌ها و تکنولوژی به‌ویژه پیدایش اینترنت، شاب ایجاد کسب‌وکارهای نو به‌ویژه کسب‌وکارهای مبتنی بر اینترنت افزایش یافته است. افزایش روزافزون ضریب نفوذ اینترنت باعث شده است تا این کسب‌وکارها از اجرای جانشینی اقتصاد امروز باشند. بررسی‌های مختلف در جهان نشان‌دهنده این هستند که ماهیت کسب‌وکارهای نوپا مبتنی بر اقتصاد دیجیتال با اقتصاد کلاسیک تفاوت‌هایی دارد که باعث می‌شود برخی قوانین موجود از جمله قوانین رقابت در این حوزه دیگر کارآیی نداشته باشند و موضوع انحصارطلبی در این حوزه به یکی از چالش‌های اساسی تبدیل شود. یکی از چالش‌های مهم تنظیم‌گری اقتصادی و رقابتی کسب‌وکارهای نوپا مبتنی بر اقتصاد دیجیتال، از منظر شکست بازار، مساله رقابت منصفانه و جلوگیری از انحصار است.

این مساله نه‌تنها در ایران بلکه در سطح جهان نیز به یک چالش بزرگ تبدیل شده است. در بسیاری از بخش‌ها و خدمات دیجیتال کسب‌وکارهای بسیار بزرگی شکل گرفته و خواسته یا ناخواسته از طرق مختلف، ورود یا ماندن در بازار را برای دیگر رقبا دشوار کرده‌اند به دلیل ویژگی‌های ذاتی بازار کسب‌وکارهای نوپا مبتنی بر اقتصاد دیجیتال (از جمله اثر شبکه‌ای، صرفه مقیاس و دامنه، نزدیک به صفر بودن هزینه حاشیه‌ای در مقیاس بالا و افزایش نرخ بازگشت سرمایه نسبت به جمع‌آوری داده‌های انبوه و هزینه توزیع پایین در بازارهای پلتفرمی؛ این بازارها عمدتا به سمت ایجاد و شکل‌گیری یک شرکت انحصارگر و مسلط بازار میل پیدا می‌کنند.

به همین دلایل است که رقبای تازه‌وارد با موانع زیادی برای رقابت با شرکت مسلط بازار روبه‌رو هستند؛ چراکه دستیابی به این حجم از مخاطبان، اطلاعات و داده و همچنین رسیدن به ابعاد بزرگ اقتصادی برای آنها دشوار و گاه غیرممکن است و وجود نقاط ضعف در قوانین سنتی به دلیل ویژگی‌های خاص کسب‌وکارهای نوپا مبتنی بر اقتصاد دیجیتال نیاز به مقررات جدیدی را حول محور پلتفرم‌ها دوچندان می‌کند. یکی از دلایل این اتفاق آن است که راه‌حل‌های سنتی ضد انحصار ممکن است به‌طور موثر چالش‌های رقابتی بازارهای پلتفرم دیجیتال را برطرف نکنند. مجموعه این پیامدها نیاز به طرح قوانینی با محوریت پلتفرم‌ها را بیش از پیش ضروری می‌کند. هرچند تجربه نوپا در این زمینه قانون بازارهای دیجیتال اتحادیه اروپا است که در ۱۵ دسامبر ۲۰۲۰ به عنوان یک طرح پیشنهادی در پارلمان اتحادیه اروپا مطرح شد و در ۲ مه ۲۰۲۳ به اجرا درآمد. تجربه اخیر دیگر، تلاش چین برای اصلاح مفاد قانونی قانون ضد انحصار است.

در ۲۴ مارس ۲۰۲۳، اداره دولتی تنظیم بازار در چین به‌عنوان مرجع ضد انحصار در این کشور، چهار مقررات را برای اجرای قانون ضد انحصار صادر کرد که براساس آن، راهنمایی‌های بیشتری در مورد نحوه اجرای قانون ضد انحصار در چین در فضای پلتفرم‌ها وجود دارد. به‌عنوان مثال، در مورد موقعیت مسلط در بازار مدل‌های کسب‌وکار، اندازه و حجم معاملات، تعداد کاربر، اثرات شبکه، اثرات سلب مالکیت، ویژگی‌های فنی، نوآوری در بازار، توانایی کنترل ترافیک و نگهداری و مدیریت داده‌ها نیز به‌عنوان مولفه‌های مهم در تشخیص موقعیت مسلط لحاظ شده است. با این حال متخصصان معتقدند که این قانون همچنان در نسبت با تنظیم‌گری غول‌های فناوری به اصلاحات دیگری نیز نیاز دارد و به‌طور کامل پاسخگوی نیازهای فضای تنظیم‌گری نیست.

در ایران نیز در زمینه تنظیم‌گری فضای رقابتی کسب‌وکارهای نوپا مبتنی بر اقتصاد دیجیتال، شورای رقابت به‌عنوان تنها مرجع رسیدگی به شکایات مربوط به فضای رقابت و انحصار شناخته شده است. با این حال ایجاد کارگروهی تحت عنوان کارگروه اقتصاد دیجیتال در مرداد ۱۴۰۲ به‌منظور تسهیل و تمهید رسیدگی به رویه‌های ضد رقابتی در بازارهای مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات و کسب‌وکارهای نوپا مبتنی بر اقتصاد دیجیتال تشکیل شده است که از جمله اتفاقات مثبت در این زمینه است. در مجموع برای تنظیم‌گری فضای رقابتی و جلوگیری از شکل‌گیری انحصار در بازارها و کسب‌وکارهای نوپا مبتنی بر اقتصاد دیجیتال می‌توان راهکارهای سیاستی ذیل را پیشنهاد داد:

۱. استفاده از ظرفیت دادسرای تجاری (ایجاد بخشی تحت عنوان رقابت ذیل این دادسرا)؛
۲. تعیین مصادیق و شاخص‌ها برای تشخیص مصادیق انحصار و اصلاح مصادیق ضد رقابت براساس تجربه دیگر کشورهای دنیا؛
۳. تعدیل و اصلاح جرایم نقدی (به صورت درصدی از گردش مالی یا تحدید فعالیت موسسه)؛
۴. تصویب قانون مستقل با حضور ذی‌نفعان (از جمله: فعالان حوزه کسب‌وکارهای نوپا مبتنی بر اقتصاد دیجیتال) و تاسیس نهاد دادسرای رقابت و ایجاد شعب استانی به‌منظور تسریع رسیدگی به پرونده‌ها.

دکتر سعید ابراهیمنش
پژوهشگر اقتصادی و استاد دانشگاه
Alborz.payam@gmail.com